

Рубан К.О., слухач 501 навчальної групи юридичного факультету Інституту кримінально-виконавчої служби; Науковий керівник: *Кіслов О.І.*, старший викладач кафедри кримінально- виконавчого права Інституту кримінально-виконавчої служби

**ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ БЕЗПЕКИ ПЕРСОНАЛУ
УСТАНОВ ВИКОНАННЯ ПОКАРАНЬ
У КОНТЕКСТІ РЕФОРМУВАННЯ ПЕНІТЕНЦІАРНОЇ
СИСТЕМИ УКРАЇНИ**

Останні зміни в кримінально-виконавчій політиці України засвідчили готовність держави до змін у кримінально-виконавчій системі. Нині, коли проголошений курс держави на гуманізацію системи покарань, першочергового значення набувають реалізація та утвердження прав і свобод людини і громадянина незалежно від правового статусу таких осіб.

23 листопада 2015 року Кабінет Міністрів України прийняв розпорядження «Про затвердження плану дій з реалізації Національної стратегії у сфері прав людини на період до 2020 року», який став підґрунтям для проведення пенітенціарної реформи в Україні. Зокрема, п.п. 8.9 зазначеного плану передбачена поступова демілітаризація Державної кримінально-виконавчої служби України та впровадження методів динамічної безпеки у тому числі й у виправних колоніях ГИ.

Коментуючи урядовий документ в контексті подальшої діяльності Державної кримінально-виконавчої системи України В. Човганзокрема зазначив: «Перетворення ДПтС у відомство цивільного типу іШетаПа є необхідною умовою для впровадження динамічної безпеки в пенітенціарних установах та кращого забезпечення прав людини на практиці. Зауважимо, що впровадження динамічної безпеки саме по собі є передумовою для належного забезпечення прав людини»Г21. В цілому погоджуючись з автором змушені констатувати, що окремих напрямків поліпшення забезпечення безпеки персоналу урядовий документ не містить.

Загально відомо, що основним чинником який безпосередньо впливає на ефективність запроваджених реформ, модернізації та наближення до європейських і світових стандартів кримінально-виконавчої системи України є люди, які в ній працюють.

Щоденно заступаючи на службу персонал стикається з ризиком для життя і здоров'я, необхідністю постійного спілкування з людьми які мають проблеми із вихованістю і мораллю. Крім ризику проявів насильства з боку засуджених, їх родичів та близьких, для персоналу існує підвищена загроза інфікування такими захворюваннями як ВІЛ/СНІД, туберкульоз тощо.

Забезпечення безпеки персоналу виправних колоній є актуальною темою, яка сьогодні привертає увагу науковців, правозахисних організацій та суспільство в цілому.

Говорячи про безпеку безпосередньо в установах виконання покарань, можна виокремити такі аспекти, які впливають на її забезпечення:

1. Зовнішній - це наслідки стихійного лиха, а також надзвичайних ситуацій техногенного характеру, напад на виправну колонію, її співробітників та членів їх родин.

2. Внутрішній - попередження надзвичайних ситуацій спричинених засудженими, а саме масові заворушення та бунти, захоплення заручників, напад на співробітників.

Таким же чином розподіляються причини, які створюють небезпеку для працівників установи можна також поділити на види: зовнішні і внутрішні.

Зовнішні:

1. Рівень розвитку законодавства (будь-які недосконалості в нормативно-правових актів, засудженні одразу говорять про порушення їх прав, які гарантовані Конституцією України)

2. Стан правопорядку та злочинності (вплив кримінального середовища з боку засуджених на працівників на волі та на їх родини)

3. Економічний стан суспільства (низький рівень заробітної плати призводить до звільнення працівників і тим самим спричиняє плинність кадрів).

4. Територіально-географічні умови (більша кількість виправних колоній знаходиться за межами міста).

Внутрішні:

1. Рівень оперативного реагування на стан правопорядку в колоніях (скорочення територіальних управлінь на першому етапі призведе до значного погіршення реагування під час виникнення надзвичайних подій).

2. Склад засуджених у виправній колонії (їх соціально-демографічна і кримінально-правова характеристика, наявність правил і традицій серед засуджених).

3. Стан порядку виконання і відбування покарання (вчинення засудженими нових злочинів в установах виконання покарань).

4. Стан інженерно-технічних засобів охорони (застарілі системи охорони, які нездатні забезпечити надійність режиму).

З огляду на вищезазначене, актуальність даного питання не викликає сумнівів та потребує детального аналізу та глибокого вивчення як з боку науковців, так і практичних працівників. Домогтися практичних результатів у започаткованій реформі можливо лише за умови здійснення системних, виважених, поступових і планових кроків.

Список використаних джерел

1. Розпорядження Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2015 р. №1393-р «Про затвердження плану дій з реалізації Національної стратегії у сфері прав людини на період до 2020 року»- [Електронний ресурс] - Режим доступу:www.kmu.gov.ua.

2. В. ЧовганКлючові напрями пенітенціарної реформи як складові національного Плану дій у сфері прав людини - [Електронний ресурс] - Режим доступу:<http://khpg.org/index.php?id=1453461065>.